

„BIBLIOTECA ȘAGUNA“

REDACT. DE **Dr. I. LUPAȘ, SALIȘTE**

Nr. 37—38

CONSTITUȚIE ȘI AUTONOMIE

.. . **PRELEGERE POPORALĂ** .. .

DE

Dr. I. LUPAȘ

SALIȘTE

Tiparul Tipografiei „Săteanului”

1919

21.11.5

Constituție și autonomie.

Dintre vorbele cele mari, cari au început de câțva timp a umbla prin lume și sunt astăzi în gura tuturor, fără a le cunoaște deplin înțelesul adevărat, fac parte și aceste două cuvinte: constituție și autonomie.

Despre ele dorim să dăm iubitorilor noștri cetitori, în rândurile următoare, câteva lămuriri în legătură cu viața noastră bisericească din timpul de față, când se fac diferite alegeri și se țin diferite sinoade, fiindcă așa cere constituția bisericii noastre.

Cuvântul constituție este foarte vechiu. El a ajuns în folosința popoarelor și limbilor de azi ca un îm-

4

prumut din graiul strămoșilor
noștri romani. S'ar putea talmăci
pe înțelesul tuturor prin cuvântul:
alcătuire. Biserica, de pildă, în
întregimea ei este o alcătuire sau con-
stituție, Trupul omului de asemenea
este o alcătuire sau constituție făcută
din mai multe părți sau mădulare.

Tot așa se înțelege sub cuvântul
constituție și în viața de stat ori în
viața bisericească o astfel de alcătuire
sau întocmire, care este așezată la-
olaltă din mai multe părți legate între
ele prin legături firești, formând toate
împreună un întreg, dupăcum for-
mează toate mădularele laolaltă
trupul omului sau toate cărămizile,
lemnurile și întocmirile dintr'o biserică
trupul acelei biserici.

Noi Românii dreptcredin-
cioși din această țară formăm toți

laolaltă o metropolie, care își are întocmirile și rânduelile sale, adică constituția sa deosebită de constituțiile altor biserici din această patrie.

Constituția metropoliei noastre e întărită prin rânduelile cuprinse atât în sfintele canoane, cât și în paragrafii »Statutului organic«, lucrat de mitropolitul Andreiu baron de Șaguna, primit cu unele schimbări de congresul nostru național-bisericesc din 1868 și sancționat de răposatul împărat și Rege Francisc Iosif I. la 1869. Această constituție a fost asigurată și prin o lege de căpetenie a statului: articolul IX din 1868.

Intre părțile, din cari e alcătuită mitropolia noastră — cu 3 episcòpii, 63 de protopopiate, 2756 de parohii cu 2007 preoți și preste 2.000,000

suflete de Români dreptcredincioși —
trebuie să fie o legătură atât de strânsă
și de firească, după cum este între
singurăticele părți ale trupului ome-
nesc! Fiecare parte a trupului își are
dela Dumnezeu rânduită lucrarea sa:
picioarele să umble, mâinile să mun-
cească, ochii să vadă, urechile să
audă, capul să cugete și să în-
drume pe cărări sănătoase în-
treg trupul, căci altfel: »unde nu-
i cap, vai de picioare«! Sau după cum
a spus înainte cu 400 de ani înțelep-
tul Domn al Țării Românești Neagoe
Basarab în sfaturile date fiului său
Teodosie: »Mintea stă în trupul omu-
lui drept ca steagul în mijlocul răz-
boiului. Și toată oastea caută la steag
și până când stă steagul în război,
nu se chiamă acel război biruit, mă-
car de are și navală grea spre sine,

7

ostașii toți caută steagul și se adună împrejurul lui. Dar dacă steagul cade, atunci toate oștile se risipesc și nu se știe unul cu altul, cum fac și încâtro merg» . . . .

Inchipuiți-vă, că mâinile sau picioarele, sau alte mădulare ale trupului ar zice trupului, că nu vor să-l mai asculte, ci ele singure vreau să se conducă pe sine, ori să conducă trupul întreg, - oare ce s'ar întâmpla cu trupul acela? Sau inchipuiți-vă - ceace ar fi tot atât de greu și cu neputința - căs tranele unei biserici s'ar mișca dela locul lor și ar începe să strige cătră iconoștas, cătră altar ori cătră amvon: „noi suntem biserica, noi și numai noi, iar de voi nu vrem să știm, nu vă cunoaștem“. Așa e și cu constituția bisericească - și cu orice altă constituție din lume, -

dacă s'ar ivi o parte alcătuitoare de jos să se împotrivească celei de sus zicând: „nu te cunosc, n'ai să-mi poruncești“ . . .

Oricât de cu neputință ni se pare lucrul acesta, el totuș se întâmplă, durere, adeseori. Ceice cârmuiesc mitropolia noastră văd uneori cu multă mâhnire, cum se ivesc și se încuibă în unele părți porniri greșite, cari dau prilej de sminteală poporului dreptcredincios. Adevărat, că precum nu este pădure fără uscături, tot așa nu poate fi nici popor fără scăderi mărunte sau mari, fără patimi și păcate. În biserica noastră se dă poporului drept și libertate mare, mai mare decât în oricare altă biserică. Însă din această libertate nime nu poate fi îngăduit să facă acoperământ răutății. Căci biserica noastră este

și trebuie să rămână până la stârșitul veacului ca un scut dumnezeesc pentru viața sufletească a poporului nostru, ca un așezământ, care a avut și va avea totdeauna lipsă de stăpâni luminați și înțelepți. Fără de ei ar tânji și s'ar prăpădi.

Istoria suferințelor noastre religioase și naționale din trecut ne dovedește cu prisosință, că în timpul, când biserica noastră a fost lipsită de stăpâni și conducători, întreaga viața poporului nostru a fost bântuită de cele mai grele schingiuri și primejdii.

Știm și din sfânta Scriptură, din Înțelepciunea lui Solomon (c. XI. v. 14) că cei ce n'au stăpânire, se risipesc ca frunzele. Conducătorii bisericii noastre trebuie să privegheze cu stăruință, ca să nu se

risipească credincioșii ei ca niște frunze veștede, ci să-și adune din an în an tot mai mult laolaltă puterile, cu cari i-a înzestrat bunul Dumnezeu și ca niște vlăstari plini de viață să prindă rădăcini tot mai adânci în moșia strămoșească. Dar aceasta nu se poate întâmpla decât atunci, când Dumnezeu va înyrednici biserica și poporul nostru de niște stăpâni buni și conducători înțelepți, de niște adevărați păstori, cari să fie în stare a-și pune sufletul pentru turma lor.

Vorbind despre constituția bisericii noastre, am spus, cum trebuie să ținem toți laolaltă și cum trebuie să ascultăm de mai marii noștri, de conducătorii noștri bisericești și lumești.

Acum vom arăta în scurte cuvinte, cum trebuie să fie acești conducători ai noștri?

Cei așezați la conducerea afacerilor noastre obștești, din mila lui Dumnezeu și cu învoirea poporului dreptcredincios, trebuie să fie întru toate luminați și fără prihană, să aibă și dragoste și pricepere pentru chemarea lor, să fie și blânzi și cumpliți și milostivi, iubitori de pace și nemitarnici, străini de lenevire și deprinși cu strădania neîntreruptă din straja dimineții până în noapte . . .

Numaj fiind împodobiți cu astfel de însușiri vor putea fi socotiți ca cei mai buni și mai înțelepți fii ai poporului, pe care sunt chemați să-l povățuiască spre limanul mântuirii. Numaj atunci voi fi vrednici de toată încrederea și dragostea acestui popor. Altfel vor fi niște năimiți, asupra cărora se va descărca la timpul său toată osânda Scripturii și a viitorimii.

Unul dintre sfinții părinți scrie, că preoții sunt ochii, urechile

și mâinile episcopilor. Din această asemănare veți putea înțelege, iubitorilor cetitori, că preoții adevărați, cari muncesc cu osârdie, măcinându-și zi de zi puterile trupesti și sufletești spre luminarea poporului nostru, au datorința de a împărtăși stăpânilor bisericești, episcopilor tot ce văd cu ochii, ce aud cu urechile și ce pot lucra cu mâinile lor. Iar episcopii aleg din toate aceste împărtășiri ceea ce este, ori li se pare a fi bun și folositor bisericii, dând la o parte ceea ce ar fi rău și păgubitor pentru interesele ei.

Fiindcă cei dela conducere și stăpânire au datorințele cele mai grele de îndeplinit și răspunderea cea mai mare înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, la ei trebuie să fie și mintea cea mai luminată, care stă

în trupul constituției noastre naționale drept ca steagul în mijlocul războiului! Deci ei au nu numai dreptul, ci și datorința, să ne îndrume și să ne poruncească. Iar noi toți ceice i-am aflat pe dânșii vrednici de încrederea noastră și i-am așezat prin vot obștesc la conducerea bisericii noastre, avem datorința, să le primim sfaturile, să le ascultăm îndrumările și să le împlinim poruncile, cari țintesc spre binele și înaintarea națiunii noastre.

Întreaga rânduiala firii și a lumii ne arată, că o minte luminată, o capetenie sau un conducător trebuie să stăpânească prețutindeni mulțimile: o matcă au albinele, un conducător turmele, un călăuzitor cirezile. Biserica lui Dumnezeu încă trebuie să fie călăuzită și condusă de o capetenie

rânduită anume din mila lui Dumnezeu și după dorința obștii la această conducere. Firește, că orice căpetenie bisericească sau lumească, nu poate conduce afacerile, cari i s'au încredințat, decât cu ajutorul sfetnicilor săi, cari de asemenea trebuie să fie oameni luminați, dreپți și fără prihană!

Pe toți aceștia trebuie să-i cinstim și să-i ascultăm, căci legea de căpetenie a bisericii noastre »Statutul organic» spune anume, că obștile bisericești sunt datorare să asculte de ordinațiunile (poruncile) autorității (căpeteniei) bisericești mai înalte (§ 123).

Dar această poruncă a legii a fost adeseori nesocotită. Insuș alcătuitoarea acestei legi, mitropolitul Andreiu baron de Șaguna, a avut mult

de suferit din cauza unor porniri volnice și pătimăse a celor cari ar fi fost datori să-l asculte totdeauna și să dea mulțămită lui Dumnezeu, că i-a învrednicit de un astfel de păstor sufletesc. În scrisorile sale din cei din urmă ani ai vieții adeseori dă Șaguna glas durerii adânci, de care era cuprins sufletul său văzând începutul unor porniri de nesupunere și neascultare.

Urmașul mitropolitului Șaguna, Miron Romanul, în cuvântarea sa ținută la deschiderea sinodului din anul 1888 a spus în auzul tuturor, că biserica noastră cu așezămintele ei liberale a ajuns obiect de compătimire, dacă nu de râs și de batjocură înaintea altor biserici și popoare«.

Noi însă trebuie să prețuim constituția noastră bisericască și s'o

Constituția noastră

apăram de atacurile, cari se îndreaptă asupra ei și dinlăuntru și din afara. Căci într'însa avem o bună școală pentru creșterea poporului și lumina-
rea lui, ca să-și poată înțelege după
cuviință drepturile și datorințele sale.

Această școală va fi însă bună numai atunci, când conducătorii po-
porului nostru vor fi oameni cu înțea
lui Dumnezeu, a căror cugetare
și propovăduire să nu se îndepărteze
niciodată de evanghelia lui Hristos.

Ne mângăiem cu nădejdea, că oricine ar încerca să strice constituția noastră bisericească, va păți ca acel nebun, despre care ni se istorisește, că într'o biserică pompoasă apucându-se de stâlpul amvonului să-l zguduie, începu a striga tocmai în cursul predicii: »vreau să dărâm această biserică«. Iar predicatorul a liniștit pe

cei înspăimântați, cu cuvintele: »poftească, să încerce!« Asemenea vom zice și noi celor grabnici a lovi în constituția bisericii noastre și a surpa temeliele ei: »pozițiți, încercați!« ...

Noi știm, că biserica noastră are dela însuș dumnezeescul ei Întemeietor făgăduința veciniciei, căci zis-a Mântuitorul: Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece « (Marcu XIII, 31). Dar pentru ca aceste cuvinte să se adeverească și în biserica noastră, conducătorii și slujitorii ei au datorința sfântă »să stea, deasupra, să mustre, să certe, să îndemne să privegheze întru toate, să pătimească răul și slujba să și-o facă deplin«, între orice împrejurări! Să aibă pururea în vedere cuvintele apostolului Pavél (II. Corint c. 10, v. 4—5): »Armele oștirii noastre nu sunt trupești,

ci puterea cuvântului dumnezeesc, cu care surpăm izvodirile minții și toată înălțarea, care se ridică împotriva științei lui Dumnezeu și robim toată mințea spre ascultarea lui Hristos.

*

Despre cuvântul constituție am arătat, că este luat împrumut din graiul strămoșilor noștri romani și însemnează alcătuire sau întocmire. Acum este rândul, să spunem, că vorba autonomie este luată din limba grecească, în care cuvântul autos însemnează însuș, iar nomos însemnează lege. Autonom este cineva, care își face însuș legile, de cari are trebuință.

Sub autonomie înțelegem deci acea rânduială sau întocmire a unei societăți, a unei comune, a unui popor sau a unei biserici, care le dă

dreptul să-și facă înșile, fără nici un amestec strain, toate legile de lipsă, să hotărască singure de soarta lor, să se conducă după cea mai bună cunoștință și pricepere a lor.

În înțelesul acesta are și mitropolia noastră ortodoxă română autonomia sa, scrisă în legile țării și țărnută prin paragrafii »Statutului organic«. Legile de lipsă pentru întreaga mitropolia noastră le face congresul național-bisericesc, care se întrunește tot din 3 în 3 ani la Sibiu, luând parte la ședințele lui 90 deputați: 60 mireni, pe cari îi alege poporul dreptcredincios și 30 dintre preoți, pe cari îi trimite încrederea preoțimii întregi.

Acești deputați congresuali lucrează deci în numele și din încredințarea mitropoliei întregi. Deaceea tot

ce hotărăște congresul nostru național-bisericesc are putere de lege pentru fiecare biserică și parohie din mitropolia ortodoxă-română. Fiindcă în »Statutul organic« nu sunt însemnate decât principiile, adevărate lucrurile de competență ale autonomiei noastre bisericești, de aceea s'a ivit trebuința, ca prin alte legiuiri și hotărîri ale congresului să se întregească cele cuprinse în »Statutul organic«, să se spună în mod hotărît, cum au să lucreze sinoadele, comitetele și epitropiile parohiale sau cele protopopești, consistoarele eparhiale și cel metropolitan în anumite cazuri, când e vorba de afaceri bisericești, școlare, epitropești sau disciplinare. Astfel a făcut congresul nostru național-bisericesc regulamente parohiale, școlare, epitropești și disciplinare, cari toate au deopotrivă

pătere de lege pentru oricare parohie ortodoxă-română din Transilvania și Ungaria.

Se întâmplă adeseori prin comitetele și sinoadele parohiale, că nu voesc să asculte și să urmeze sfatul autorităților bisericești, sub cuvânt, că »consistorul n'are să ne poruncească, doar' noi avem autonomie«.

Statutul organic arată lămurit, cari sunt autoritățile noastre bisericești: 1. scaunul protopopesesc, 2. consistorul eparhial, 3. consistorul metropolitan și 4. sinodul episcopesc. Toate regulamentele noastre bisericești, școlare, epitropești și disciplinare dau acestor autorități dreptul, și le impun datoriința a se amesteca și a controla — îndreptând, povățuind și trăgând la răspundere pe oricare dintre membrii sau conducă-

torii corporațiilor bisericești din
mitropolie. A spune deci, că scaunul
protopopesic sau consistorul nu are
drept să se amestece d. e. în afacerile
unei parohii, este o mare greșală.
Prin sinoadele parohiale se mai aud
câteodată și strigăte rătăcite, că «ave-
rea bisericii este a noastră, noi și nu-
mai noi suntem stăpâni». Acestea sunt
vorbe isvorite sau din neștiință sau
din gândul păcătos de a gădili urechile
celor simpli și neștiutori. Ele pot a-
duce mari primejdii asupra bisericii
noastre, căci în capetele unora din
membrii acelor sinoade se poate ivi
ideea sau pofta, ca să împartă între
dânșii averea bisericii, luându-și fie-
care partea sa, dupăcum și-o luase
odinioară fiul risipitor din Evanghelie,
care dupăce s'a depărtat de casă și
de sub privegherea bunului său pă-

ainte, în loc de desmerdările aşteptate, a ajuns să se hrănească cu rădăcini în rând cu porcii stăpânului sau. În pornirea de a se scoate şcoalele noastre de sub ocrotirea bisericii s'au ivit astfel de cazuri, când unii au stăruit să vândă poporul "şcoala sa, ca să împartă apoi banii între dânsii.... Toţi cei-ce răspândesc idei atât de greşite despre autonomia noastră bisericească şi despre rosturile ei; trebuie îndemnaţi, să contenească cu preveduirea lor, atât de primejdioasă pentru interesele bine pricepute ale poporului nostru. Cine vrea să lumineze poporul, să-l îndrume la izvoarele cele curate ale învăţăturilor sănătoase, chiar când acelea nu i-ar fi pe plac şi să-l ferească cu tot dinadinsul de otrava învăţăturilor rătăcite. Căci oricât de dulci şi ademenitoare ar fi acestea la

părer e, pentru poporul nostru ele nu pot avea alt rezultat, decât destrăbălarea și sdruncinarea sufletească cea mai dureroasă. Spune apriat și sfânta Scriptură că »dacă cineva învață altfel și nu se apropie de cuvintele sănătoase și de învățătura potrivită temerii de Dumnezeu, îngâmfat este, neștiind nimic, ci bolind de cercetări și lupte de cuvinte, din care naște pismuire, ceartă, defăimări, bănueli rele« (Pavel I. Timot. VI. 3—4).

Cine vrea să aibă o idee sănătoasă despre autonomia noastră bisericească, trebuie să cetească cu luare aminte punctul III. din »Dispozițiunile generale« ale »Statutului organic«, unde se spun în mod limpede următoarele adevăruri: Pozițiunea, ce are în biserică clerul și poporul provinciei mitropolitane, îi dă

dreptul a participa în persoana sau prin reprezentanți la toate acțiunile bisericesti, școlare și fundamentale și totodată îi impune datoria a suporta toate greutățile, dela cări depinde bunăstarea bisericii. Fiecare parte constitutivă a mitropoliei are drept a regulă, administra și conduce — independent de altă parte constitutivă sie-și egală —, afacerile sale bisericesti, școlare și fundamentale, și fiecare parte constitutivă mai mică își continuă acțiunile sale bisericesti, școlare și fundamentale, în afacerile părții constitutive mai mari, până la mitropolie, prin reprezentanții săi» . . . .

In punctul acesta se cuprind trei adevăruri de căpetenie ale constituției și autonomiei noastre bisericesti:

1. Nimenea nu poate avea nici un drept în biserica noastră, dacă nu-și îndeplinește datoria de a purta toate greutatețile, cari se cer pentru bunăstarea bisericii noastre! (Dar vedem adeseori cu multă durere, că tocmai aceia, cari își îndeplinesc mai puțin — sau nici decum — datoria față de biserică, fac mai mult sgomot în adunările noastre bisericești.

2. Autonomia unei parohii, a unui protopopiat, sau a unei episcopii din cuprinsul mitropoliei noastre are înțelesul acela, că își poate conduce și administra afacerile bisericești, școlare și epitropești în mod independent de altă parte și-și egala. Deci în afacerile unei parohii nu are drept de amestec altă parohie, nici în ale unui protopopiat alt protopopiat, nici în ale unei episcopii altă episcopie.

Afacerile unei parohii, ale unui

protopopiat, sau ale unei episcopii nu se isprăvesc cu totul numai prin organele parohiale, protopopești sau eparhiale, ci se continuă în afacerile părții constitutive mai mari până la mitropolie. Deci o hotărîre luată de sinodul, sau comitetul parohial din cutare parohie, după ce trece pe la șcaunul protopopesesc și acesta își dă părerea, că e bună sau rea pentru biserică, ajunge spre examinare la consistorul eparhial, care poate să-i dea aprobare în întregime, ori s'o schimbe în unele părți, ori s'o nimicească cu totul. Iar celce rămâne nemulțămît cu această hotărîre, înaintează recurs la consistorul mitropolitan, care este chemat să judece din nou asupra motivelor și să aducă hotărîre după cea mai bună a sa chibzulală și cu măsura celei mai neclintite dreptăți.

Acesta este înțelesul adevărat al autonomiei după legea noastră bisericească pe care trebuie să o cinstească tot insul. Căci scris este: »blăstămat e tot cel ce nu va rămânea întru toate cele scrise în cartea legii, ca să le facă pe ele«. (Pavel, Galateni III, 10).

Să ne știm deci cu toții a fi păzitori și împlinitori ai legii, râvnitori părinteștilor obiceiuri și apărători fără șovăire ai dreptății!

Epistola către Romani.

Cap. XII. v. 9.

Dragoste nefățarnică având, și urând răul, lipiți-vă de lucru bun. Cu dragoste frățiască unul pe altul iubind cu cinstea întrecând, Intru nevoiță neleneși, cu dușul arzind, Domnului slujind. Intru nădejde bucurându-vă, în năcazuri răbdători, întru rugăciune petrecând. Impărtășind trebuințelor sfinților, iubirea de străini urmând. Binecuvântați pe cei ce vă gonesc pe voi și nu-i blăstămați. Bucurați-vă cu ceice se bucură și plângeți cu ceice plâng. Una între voi gândind, nu cele înalte gândind, ci de cele smerite lipindu-vă, nu fiți înțelepți întru voi înșivă. Nimănui rău pentru rău răsplătind, mai nainte gândind cele bune înaintea tuturor oamenilor. De este cu pu-

cință, încât este întru voi, cu toți oamenii
 pace având. Nu vă isbândiți singuri, voauă
 subităilor, ci dați loc mâniei, că scris este:
 a mea este izbânda, eu voi răsplăti, zice
 Domnui. De flămânzește dară vrășmașul
 tau, dă-i lui de mâncat și de însătoșează,
 adapă-l, că acestea făcând cărbuni de foc
 grămădești pe capul lui. Nu fi biruit de rău,
 ci biruește cu bine răul. Tot sufletul să se
 supue stăpâniilor celor mai înalte, că nu
 este stăpânire, fără numai dela Dumnezeu
 și stăpânirile, care suînt, dela Dumnezeu
 sunt rânduite. Pentru aceia cel ce se împo-
 trivește stăpânirii, rânduelii lui Dumnezeu
 se împotrivesc, iară carii se împotrivesc,
 judecată șieși vor lua. Că stăpânitorii nu
 sunt frică faptelor bune, ci celor rele, iară
 de-ți este voia să nu-ți fie frică de stăpâ-
 nire fă bine și ve-i avea laudă dela dânsa.
 Că sluga lui Dumnezeu este fie spre bine,
 iar de faci rău, temete, că nu înzadar poar-
 tă sabia, că sluga lui Dumnezeu este izbân-
 ditoriu spre mânie celui ce face rău. Pentru
 aceia trebuie să vă supuneți, nu numai pentru
 mânie, ci și pentru cunoștință. Că pentru

aceasta și dădii dați, că slujile lui Dumnezeu sunt spre aceasta slujind. Dați dară tuturor cele cu care sunteți datori celui cu dajdea dajde, celui cu vama, vamă, celui cu frica, frică și celui cu cinstea, cinste: Nimănu-i cu nimica nu fiți datori, fără numai a iubi unul pe altul, că cel-ce iubește pe altul, legea au plinit. Pentru-că aceasta, să nu curvești, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, se nu poștești și ori care altă poruincă să cuprindă întru acest cuvânt, să iubești pe deaproapele tău, ca însuși pe tine. Dragostea deaproapelui rău nu lucrează plinirea dreptacela legii dragostea este. Și aceasta știind vremea, că este ciasul, ce se ne deșteptăm noi din somn, că mai aproape ieste nouă mântuirea acum, decât când am crezut. Ep.c. Rom. cap. XIII v. 1-12.

CUVINTE DIN SF. SCRIPTURĂ

Iubirea de argint este rădăcina tuturor răutăților, pe care unii râvnind-o au rătăcit din credință și s'au încurcat în multe dureri. Căci ceice vor să se înbogătească, cad în ispită și în multe poște nebunești și vătămătoare, cari cufundă pe oameni în pierzare.

Iar tu, omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea și urmează dreptatea, pietatea, credința, iubirea, răbdarea, blândetea. Luptă-te cu lupta cea bună a credinții, apucă-te de viața cea eternă, la care și ești chemat, și despre care ai făcut bună mărturisire înaintea multor martori. Îți zic, înaintea lui Dumnezeu, care viu-face toate, și înaintea lui Hristos Iisus, care înaintea lui Pontiu Pilat a făcut bună mărturisire; ca să păzești porunca fără pată și fără prihană până la venirea Domnului nostru Iisus Hristos; care în timpurile sale o va arăta cel fericit și singur puternic, Regele regilor și Domnul domnilor; care singur are nemurire și locuiește în lumină neapropiată; pre care nimenea din oameni nu l'a văzut nici nu poate a-l vedea, căruia fie cinste și domnie eternă, Amin. (Tim. I c. 6 v. 3-17).

